

ZARZĄDZENIE NR BM.0050.150.2020
BURMISTRZA MIASTA PSZÓW

z dnia 2 grudnia 2020 r.

w sprawie przeprowadzenia konsultacji projektu uchwały Rady Miejskiej w Pszowie w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy dla Miasta Pszów na lata 2021 -2025.

Na podstawie art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz.U. z 2020r, poz. 713 ze zmianami) uchwały nr XLII/336/2010 Rady Miejskiej w Pszowie z dnia 22 września 2010r. w sprawie określenia szczegółowego sposobu konsultacji z radami działalności pożytku publicznego lub organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji oraz Uchwały Nr XLIV/358/2010 Rady Miejskiej w Pszowie z dnia 10 listopada 2010r. w sprawie zmiany Uchwały Nr XLII/336/2010 Rady Miejskiej w Pszowie z dnia 22 września 2010r. w sprawie określenia szczegółowego sposobu konsultacji z radami działalności pożytku publicznego lub organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji

zarządzam, co następuje:

§ 1. Przeprowadzić konsultacje projektu uchwały Rady Miejskiej w Pszowie w sprawie *przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy dla Miasta Pszów na lata 2021 -2025.*

§ 2. Konsultacje prowadzone są od dnia 02.12.2020r. do 09.12.2020r. w celu poznania opinii na temat w/w projektu uchwały.

§ 3. Podmiotami uprawnionymi do konsultacji są organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

§ 4. Uwagi i opinie można zgłaszać w formie pisemnej złożonej w Urzędzie Miasta Pszów lub w Ośrodku Pomocy Społecznej w Pszowie albo elektronicznie na adres ops@pszow.pl

§ 5. Właściwym do udzielania wyjaśnień, przyjmowania uwag i opinii jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszowie.

§ 6. Ogłoszenie wyników konsultacji nastąpi poprzez zamieszczenie informacji na stronie internetowej Miasta Pszów oraz na tablicach ogłoszeń Urzędu Miasta Pszów i Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszowie najpóźniej w terminie 7 dni od dnia ich zakończenia.

Podmioty uprawnione do konsultacji mogą zgłaszać zastrzeżenia do ogłoszonych wyników w terminie 3 dni od dnia ich ogłoszenia.

§ 7. Ostateczne wyniki z przeprowadzonych konsultacji nad projektem uchwały Rady Miejskiej w Pszowie w sprawie *przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy dla Miasta Pszów na lata 2021 -2025* zostaną podane do publicznej wiadomości nie później niż 7 dni od ich ostatecznego rozstrzygnięcia w sposób określony w § 6.

§ 8. Wykonanie Zarządzenia powierza się Kierownikowi Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszowie.

§ 9. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podjęcia.

z up. Burmistrza Miasta
Pszów
Zastępca Burmistrza

Piotr Kowol

Załącznik do zarządzenia Nr BM.0050.150.2020

Burmistrza Miasta Pszów

z dnia 2 grudnia 2020 r.

Uchwała Nr .....

Rady Miejskiej w Pszowie

z dnia ..... 2020r.

w sprawie: przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Pszów na lata 2021-2025

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2020 poz. 713 ze zmianami) w związku z art. 17 ust. 2 pkt 4 i art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2020r, poz. 1876) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity Dz.U. z 2020r, poz. 218 ze zmianami),

Rada Miejska w Pszowie

u c h w a ł a:

§ 1. Przyjmuje się „Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Pszów na lata 2021-2025”, którego treść stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia, z mocą obowiązującą od 01 stycznia 2021r.

**PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY
W RODZINIE**

DLA MIASTA PSZÓW

NA LATA 2021 – 2025

Pszów, grudzień 2020r.

SPIS TREŚCI:

I. Podstawa prawna.....	3
II. Wstęp.....	3
III. Przemoc w rodzinie na terenie Miasta Pszów.....	5
IV. Założenia systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.....	7
V. Zasoby miasta Pszów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.....	9
VI. Kierunki działań.....	10
VII. Cele programu.....	11
VIII. Zadania programu.....	11
IX. Realizatorzy programu.....	14
X. Finansowanie programu.....	14

I. PODSTAWA PRAWNA

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie /tekst jednolity Dz.U. z 2020r, poz. 218 ze zmianami/,

2. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi /tekst jednolity Dz. U. z 2019r. poz. 2277 ze zmianami/,

3. Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej /tekst jednolity Dz.U. z 2019r, poz. 1507 ze zmianami/,

4. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” /Dz.U. Nr 209, poz. 1245/,

5. Uchwała Nr XIII/93/2015 Rady Miejskiej w Pszowie z dnia 16 grudnia 2015r. w sprawie przyjęcia „Strategii rozwiązywania problemów społecznych Miasta Pszów na lata 2016 – 2022”,

6. Dokumenty Unii Europejskiej:

- a) Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej /Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej 2016/C 202/02/,
- b) Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 26 listopada 2009r. w sprawie eliminacji przemocy wobec kobiet (2010/C 285 E/07),
- c) Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno – Społecznego w sprawie zwalczania przemocy domowej wobec kobiet (2012/C 351/05).

II. WSTĘP

Literatura socjologiczna wprowadza wiele definicji rodziny. Wszystkie one faktycznie sprowadzają się do określenia rodziny jako małej grupy społecznej, grupy niezastąpionej, stanowiącej załączek szerszej

społeczności. Rodzina jest podstawowym elementem struktury społecznej. Rodzina jest niepowtarzalnym środowiskiem kształtującym osobowość, poglądy, styl życia, system norm i wartości. Ważną rolę w rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy członkami rodziny, oparte na miłości i zrozumieniu.

Rodzina ma do spełnienia wiele zadań, powinna zabezpieczać potrzeby wszystkich jej członków, zarówno podstawowe, tzw. egzystencjalne, jak i tzw. potrzeby wyższego rzędu, w tym poczucia bezpieczeństwa.

Z różnych przyczyn relacje wewnątrzrodzinne mogą ulegać zaburzeniu, rodzina wówczas nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, łamane są reguły lub brak reguł, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi, ogólnie przyjętymi zasadami moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi.

Jedną z takich przyczyn jest stosowanie przemocy w rodzinie, przy czym przemoc może być zarówno konsekwencją innych dysfunkcji występujących w rodzinie, jak i ich przyczyną.

Przemoc doznawana w rodzinie niesie konsekwencje niezmiernie szkodliwe, dając o sobie znać w bliższej lub dalszej perspektywie czasowej.

Wokół przemocy narosło wiele mitów. Jednym z nich jest przekonanie, że jest to zjawisko marginalne, występujące wyłącznie w patologicznych środowiskach. Tymczasem według danych statystycznych przemoc w rodzinie jest zjawiskiem powszechnym, stanowi poważny problem społeczny i dotyczy rodzin o różnym statusie społecznym.

Przemoc w rodzinie – zwana także potocznie przemocą domową, w art. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie /tekst jednolity Dz. U. z 2020r, poz. 218 ze zmianami/, definiowana jest jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych (małżonek, wstępny, zstępny, rodzeństwo, powinowaty w tej samej linii lub stopniu, osoba pozostająca w stosunku przysposobienia oraz jej małżonek, osoba pozostająca we wspólnym pożyciu), a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, narażające te osoby w szczególności na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą

Rodzaje przemocy:

W literaturze przedmiotu najczęściej opisuje się cztery formy przemocy:[#]

·Przemoc fizyczna – jest intencjonalnym zachowaniem, niosącym ryzyko uszkodzenia ciała, niezależnie czy do tego dochodzi,

·Przemoc psychiczna – bezpośrednie działanie krzywdzące, które wykorzystuje mechanizmy procesów psychologicznych, przemoc często występująca i szczególnie trudna do udowodnienia,

·Przemoc seksualna – polega na zmuszaniu osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, kontynuowania aktywności seksualnej gdy osoba nie jest w pełni świadoma, bez pytania o zgodę lub gdy obawia się odmówić,

·Przemoc ekonomiczna – dotyczy warunków materialnych, zazwyczaj opiera się na uzależnieniu ofiary od statusu materialnego sprawcy.

·Zaniechanie – to ciągłe niezaspakajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych osób zależnych.

III. PRZEMOC W RODZINIE NA TERENIE MIASTA PSZÓW

Oszacowanie zjawiska przemocy jest możliwe szczególnie na podstawie analizy danych instytucji zajmujących się między innymi prowadzeniem spraw dotyczących przemocy, w szczególności policji i prokuratury, a także ośrodka pomocy społecznej (OPS).

Już w trakcie prac nad opracowaniem *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Pszów na lata 2007 – 2015** zwrócono uwagę na występowanie zjawiska przemocy jako jednej z głównych dysfunkcji rodzin – obok ubóstwa i bezrobocia. Z analizy danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszowie wynikało wówczas, iż przemoc w rodzinie pojawia się jako dysfunkcja poboczna,

zawsze związana z wieloma innymi problemami rodziny, np. alkoholizmem, bezrobociem, negatywnymi wzorcami, tzw. dziedziczeniem biedy.

Zupełnie inny obraz przemocy domowej wyłaniał się z danych Policji – Komisariatu Policji w Pszowie. Policja dowodziła, iż przemoc jest zjawiskiem o wiele szerszym, dotyczy nie tylko rodzin będących w kręgu zainteresowania pomocy społecznej. Wprawdzie przemoc często łączy się z problemem nadużywania alkoholu, braku pracy i niskimi dochodami, jednak niejednokrotnie występuje w tzw. „normalnych rodzinach” o różnym statusie społecznym.

I tak, wg danych Policji, w 2009r. na terenie działania Komisariatu Policji w Pszowie przeprowadzono 120 interwencji, w których sporządzono dokumentację w postaci „Niebieskiej Karty”. Nadzorem „Niebieskiej Karty” objęto 85 rodzin, do Prokuratury Rejonowej w Wodzisławiu Śl. skierowano 18 aktów oskarżenia w związku z podejrzeniem o znęcanie się nad rodziną.

W roku 2010 przeprowadzono 91 interwencji, w których sporządzono dokumentację w postaci „Niebieskiej Karty”. Procedurą „Niebieskiej Karty” objęto 54 rodziny, do Prokuratury skierowano 27 aktów oskarżenia na osoby podejrzane o popełnienie przestępstwa znęcania się nad rodziną.

Natomiast wg sprawozdawczości Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszowie w latach 2008 – 2010 przeciętnie tylko w 4 rodzinach za główną przyczynę trudnej sytuacji rodziny stanowiącej o potrzebie udzielania świadczeń z pomocy społecznej uznawano przemoc w rodzinie.[#]

Zgodnie z danymi Policji w Pszowie w kolejnych latach najwięcej interwencji domowych miało miejsce w 2012r. (309 interwencji), przy czym wskazano na słaby związek pomiędzy liczbą interwencji, a liczbą sprawców zatrzymanych pod wpływem alkoholu (w 2012r. 13 osób).

Należało przypuszczać, iż przypadki przemocy zdarzają się w domach rodzinnych, w zamkniętym kręgu osób, gdzie świadkami są jedynie członkowie rodziny, stanowią swoje „tabu” rodziny, wstydliwe i ukrywane przed światem zewnętrznym.

Sformułowano też przypuszczenie, iż ogólnodostępne i prowadzone na coraz szerszą skalę działania informacyjne – ogólnopolskie i lokalne – stopniowo powodują zmiany świadomości społecznej, z jednej strony wiążąc się z większą gotowością ofiar przemocy do ujawniania takich spraw, a z drugiej powodując potrzebę zwiększania profesjonalizmu przedstawicieli służb zobowiązanych do podejmowania interwencji i udzielania pomocy.

Działając zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie Burmistrz Miasta Pszów Zarządzeniem Nr 6/2011 z dnia 03 lutego 2011r. powołał Zespół Interdyscyplinarny w Pszowie (dalej ZI).

Po nowelizacji przepisów wymienionej wyżej ustawy wszystkie „Niebieskie Karty” sporządzane przez uprawnione służby w związku z podejrzeniem występowania przemocy domowej są przekazywane do Zespołu Interdyscyplinarnego – celem dalszego procedowania.

Funkcjonowanie ZI określa Uchwała Nr VIII/36/2011 Rady Miejskiej w Pszowie z dnia 27 kwietnia 2011r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Pszowie oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania, obsługę organizacyjno – techniczną ZI zapewnia Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszowie.

Do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego należy podejmowanie, integrowanie i koordynowanie działań służb, instytucji i organizacji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie miasta Pszów, a także opracowanie i realizacja Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w mieście Pszów.

Coroczne sprawozdania z prac ZI przedstawiają następujący zakres występowania przemocy domowej na terenie Miasta Pszów (wg liczby wpływających do ZI „Niebieskich Kart”):

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba „Niebieskich Kart” wpływających do ZI w Pszowie	48	69	40	78	53	40	36	36

Procedura „Niebieskie Karty” jest prowadzona w przypadkach występowania przemocy w rodzinie, a określone wzory formularzy są stosowane w praktyce przez osoby zaangażowane w pomaganie rodzinom dotkniętym przemocą.

Na podstawie danych statystycznych z ostatnich kilku lat nie można zaobserwować ani stałego wzrostu, ani zmniejszania się zakresu występowania przemocy, trudno ocenić, czym powodowana jest zmienna liczba procedur. Należy jednak podkreślić wynikające z kilkuletniej praktyki doświadczenie „powtarzania” występowania przemocy, co może oznaczać, iż w niektórych rodzinach stosowanie przemocy jest niejako naturalne, a interwencje „z zewnątrz” tylko potwierdzają występowanie problemu nie rozwiązując go.

IV. ZAŁOŻENIA SYSTEMU PRZECIWDZIAŁANIA

PRZEMOCY W RODZINIE

1. Założenia systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- a) Zapewnienie osobom doznającym przemocy bezpieczeństwa i profesjonalnej pomocy.
- b) Za przemoc zawsze odpowiedzialny jest sprawca przemocy.
- c) Nikt nie ma prawa stosować przemocy wobec drugiego człowieka.
- d) Nie ma żadnego uzasadnienia ani usprawiedliwienia przemocy domowej.
- e) Zrozumienie reakcji ofiary.
- f) Podstawowym zadaniem jest zatrzymanie przemocy.

2. Zadania gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Art.6. ustawy z dnia 29.07.2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie brzmi:

1. Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej i ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, chyba że przepisy niniejszej ustawy stanowią inaczej.

2. Do zadań własnych gminy należy w szczególności:

- a) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- b) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- c) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą miejsc w ośrodkach wsparcia,
- d) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

3. Elementy lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

Lokalny system przeciwdziałania przemocy w rodzinie – zespół instytucji w środowisku lokalnym działających na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy, wraz z ich potencjałem kadrowym, kompetencyjnym, wiedzą i umiejętnościami, instrumentami pomocy i wsparcia, procedurami postępowania, zasobami rzeczowymi i finansowymi, wzajemnie ze sobą współpracujących w sposób skoordynowany.

- a) zasoby instytucjonalne – instytucje i organizacje zajmujące się problemem przemocy w rodzinie wraz z potencjałem organizacyjnym,
- b) zasoby ludzkie – specjaliści z różnych dziedzin,
- c) instrumenty pomocowe i sieć wsparcia,
- d) zespół interdyscyplinarny o znaczeniu strategicznym i zadaniowym,
- e) diagnoza zjawiska przemocy w środowisku lokalnym – skala problemu, mapa zasobów i potrzeb,
- f) niniejszy Program.

4. Cele tworzenia i rozwijania lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- IOgraniczenie rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie;
- IPodniesienie skuteczności interwencji wobec problemu przemocy;
- IRozwój oferty pomocowej dla rodzin uwikłanych w przemoc;
- IIntegracja działań instytucji wobec problemu przemocy w rodzinie;
- IRozwój wiedzy, kompetencji, umiejętności reagowania wobec problemu przemocy;
- IPodniesienie poziomu świadomości społecznej na temat problemu przemocy w rodzinie.

5. Pomaganie rodzinom, w których dochodzi do przemocy jest procesem, który został podzielony na następujące etapy:

- a) **rozpoznanie przemocy w rodzinie** – wszelkie zaobserwowane jej przejawy bądź takie podejrzenie wymagają indywidualnego rozpatrzenia, po to, aby podejmowane działania przyniosły pozytywne rezultaty, a nie pogorszyły sytuacji,
- b) **diagnoza wstępna** – zorientowanie się, czy i jakie bezpośrednie niebezpieczeństwo zagraża ofiarom, czy potrzebna jest natychmiastowa izolacja, kto może i powinien zareagować,
- c) **interwencja** – działanie w celu zatrzymania przemocy podejmowane nie tylko przez Policję, ale także inne instytucje,
- d) **diagnoza szczegółowa** – dokładne rozpoznanie sytuacji rodziny, jej potrzeb, rozmiarów i przyczyn przemocy, a także deficytów i zasobów,
- e) **opracowanie planu pomocy** – plan powinien uwzględniać wszelkie działania, które mogą wpłynąć na zmianę funkcjonowania rodziny, a więc oprócz pomocy i wspierania ofiar – na trwałą zmianę zachowania sprawcy przemocy i jego postawę wobec ofiar, plan jest opracowany z udziałem osób zainteresowanych i przez nie zaakceptowany,
- f) **realizacja planu pomocy** – przy wychodzeniu z sytuacji przemocy, trwającej nieraz przez wiele lat, niezbędne jest zaplanowanie kolejnych kroków na miarę coraz większych możliwości ofiary, przechodząc do coraz trudniejszych zadań, aby wzrastała wiara w możliwość uporania się z problemem,
- g) **korekta planu pomocy** – śledzenie na bieżąco realizacji planu i wprowadzenie w razie potrzeby zmian prowadzących do bardziej skutecznego działania.

V. ZASOBY MIASTA PSZÓW W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

1. Zasoby instytucjonalne Miasta:

- a) Zespół Interdyscyplinarny w Pszowie,
- b) Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszowie,
- c) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Pszowie,
- d) Komisariat Policji w Pszowie,
- e) Placówki oświatowe, w tym Świetlica Środowiskowa,
- f) Placówki ochrony zdrowia,
- g) Organizacje pozarządowe i instytucje kościelne,

2. Mocne strony:

- a) Dobrze przygotowana i stale doskonaląca umiejętności kadra instytucji działających na rzecz rodziny,
- b) Znajomość problemu i dobrze działające służby zajmujące się profilaktyką i wsparciem rodzin zagrożonych patologiami,
- c) Współpraca z organizacjami pozarządowymi,
- d) Poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym,

3. Słabe strony:

- a) Niewystarczająca infrastruktura socjalna gminy,
- b) Niewystarczający zakres działań profilaktycznych,
- c) Brak spójnego systemu współpracy pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz rodzin zagrożonych przemocą, zbyt sformalizowanie i przewlekłość procedur (prokuratura, policja, sądy, pomoc społeczna).

4. Szanse:

- a) Akceptacja społeczna dla działań podejmowanych na rzecz zapobiegania przemocy w rodzinie,
- b) Zmiany prawne umożliwiające bardziej skuteczne formy niesienia pomocy rodzinom zagrożonym przemocą,
- c) Wzrost profesjonalizacji i doświadczenia osób „fachowo pomagających”.

5. Zagrożenia:

- a) Słaba kondycja ekonomiczna i materialna rodzin,
- b) Negatywne wzorce zachowań społecznych, akceptacja przemocy,
- c) Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych rodzin,
- d) Problemy spowodowane występowaniem uzależnień w rodzinach.

VI. KIERUNKI DZIAŁAŃ

1. Organizowanie i podtrzymywanie funkcjonowania lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy oraz ochrony ofiar przemocy. Rada Miejska w Pszowie Uchwałą Nr XV/104/2016 z dnia 2 marca 2016r. przyjęła Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Pszów na lata 2016 – 2020. Zadania przyjęte do realizacji w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016 – 2020 były i nadal są sukcesywnie wdrażane do realizacji, w szczególności poprzez działalność Zespołu Interdyscyplinarnego, w pracach którego uczestniczą przedstawiciele podmiotów zaangażowanych w działania przeciw przemocy w rodzinie – Policji, sądu, oświaty, służby zdrowia, pomocy społecznej, organizacji pozarządowej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii.

2. Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Grup Roboczych. Zespół Interdyscyplinarny w Pszowie funkcjonuje od 2011 roku, sprawozdania z działalności ZI są corocznie przedstawiane Burmistrzowi Miasta Pszów oraz Radzie Miejskiej w Pszowie.

3. Diagnozowanie zjawiska przemocy na terenie Miasta Pszów.

4. Tworzenie strategii interwencyjnych dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.

5. Budowanie systemu wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.

6. Kształtowanie w społeczności lokalnej postaw wolnych od przemocy:

- a) działania edukacyjne,
- b) działania profilaktyczne,
- c) działania informacyjne.

7. Profesjonalizacja kadr związanych z pracą w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, tworzenie odpowiednich warunków do pracy Grup Roboczych ZI.

8. Dostosowywanie działań programu w zakresie interwencji, informacji, edukacji, budowania systemu i działań zespołu interdyscyplinarnego do projektowanych zmian w przepisach prawnych.

Wymienione wyżej działania są realizowane w bieżącej działalności wszystkich podmiotów zaangażowanych w budowanie i funkcjonowanie systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w Mieście Pszów.

VII. CELE PROGRAMU

CEL GŁÓWNY:

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy oraz ochrona ofiar przemocy w rodzinie.

CELE SZCZEGÓŁOWE

1. Skuteczne i efektywne zwalczanie przemocy w rodzinie.
2. Zapewnienie osobom doznającym przemocy bezpieczeństwa i skutecznej pomocy.
3. Zapewnienie interdyscyplinarnych szkoleń dla służb zajmujących się problemem przemocy.
4. Zmiana postaw mieszkańców wobec przemocy w rodzinie poprzez działania informacyjno – edukacyjne.

VIII. ZADANIA PROGRAMU

1. Budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy.

Zespół instytucji w środowisku lokalnym będzie działał na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy, wraz z ich potencjałem kadrowym, kompetencyjnym, wiedzą i umiejętnościami, instrumentami pomocy i wsparcia, procedurami postępowania, zasobami rzeczowymi i finansowymi, wzajemnie ze sobą współpracujących w sposób skoordynowany.

2. Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinarny zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

- Podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu zapobieganie zjawisku,

- Diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,

- Inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,

- Opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach,

- Rozpowszechnianie informacji o instytucjach oraz możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,

- Inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie,

- Monitorowanie sytuacji rodzin, w których istnieje zagrożenie wystąpienia przemocy oraz rodzin, w których dochodzi do przemocy,

- Prowadzenie dokumentacji działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

3. Realizacja programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

IKierowanie ofiar przemocy do uzyskania bezpłatnej pomocy prawnej, psychologicznej, mediatora w sprawach rodzinnych. W latach 2011-2015 osoby dotknięte przemocą w rodzinie miały dostęp do bezpłatnej – finansowanej z budżetu Miasta Pszów – pomocy psychologicznej.

Bezpłatna pomoc prawna dostępna była na terenie powiatu – w ramach poradnictwa obywatelskiego, od roku 2015 dostępna jest także bezpłatna pomoc prawna na terenie Miasta.

IWspółpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wodzisławiu Śląskim oraz Specjalistycznym Powiatowym Ośrodkiem Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Wodzisławiu Śl. Mieszkańcy Pszowa mogą w razie takiej potrzeby korzystać z oferty pomocy Powiatowego Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Wodzisławiu Śląskim – konsultacji prawnych, psychologiczno – pedagogicznych, programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc oraz pomocy stacjonarnej – pobytu w Ośrodku.

IWspółpraca z instytucjami prowadzącymi domy samotnej matki, innymi placówkami mogącymi udzielić schronienia ofiarom lub sprawcom przemocy,

IOkreślenie sposobu rozwiązania problemów związanych z przemocą, dotyczących indywidualnych środowisk,

IKierowanie osób dotkniętych przemocą do grup wsparcia dla ofiar przemocy,

IPraca socjalna z osobami doznającymi przemocy.

4. Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

- Systematyczne szkolenia wszystkich przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin uwięzionych w przemoc, w tym szkolenia z zakresu diagnozowania przemocy w rodzinie, realizacji procedury „Niebieskie Karty” i prowadzenia interwencji kryzysowej.

- Organizowanie spotkań mających na celu wymianę doświadczeń między pracownikami różnych instytucji wchodzących w skład lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy.

5. Działania lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy

- analiza wniosków składanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii o leczenie odwykowe i rodzinnych wywiadów środowiskowych pod kątem informacji o przemocy domowej,

- kierowanie i koordynowanie prac Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Grup Roboczych,

- przyjmowanie wszystkich wniosków dotyczących przemocy domowej i uruchamianie procedur mających na celu powstrzymanie przemocy,

- tworzenie własnych dokumentów potwierdzających występowanie przemocy domowej, takich jak: notatki służbowe wynikające z obserwacji, rozmów z różnymi osobami, protokołów z rozmów z ofiarami przemocy domowej i członkami ich rodzin,

- prowadzenie rozmów z ofiarami i sprawcami przemocy w rodzinie,

- tworzenie, kierowanie i motywowanie do udziału w grupie wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,

- kierowanie ofiar przemocy domowej do specjalistów,

- występowanie do Komisarzatu Policji w Pszowie z wnioskiem o podjęcie działań interwencyjnych przez dzielnicowego lub o podjęcie innych działań prewencyjnych w sprawach, gdzie ujawniono zagrożenie przemocą w rodzinie,

- występowanie z wnioskami do prokuratury o wszczęcie postępowania przygotowawczego w sprawie o znęcanie się nad rodziną,

- występowanie do sądu rodzinnego o wydanie zarządzeń odnośnie sprawowania opieki nad małoletnimi dziećmi,

- motywowanie i kierowanie sprawców przemocy do wzięcia udziału w kompleksowym programie korekcyjnym dla sprawców przemocy domowej,

- inicjowanie podejmowania natychmiastowych interwencji powstrzymujących przemoc, poprzez działania Zespołu Interdyscyplinarnego, w szczególności Grup Roboczych,

- monitorowanie prowadzonych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,

- prowadzenie całości dokumentacji w sprawach przemocy domowej, znęcania się nad rodziną, w postępowaniu przygotowawczym i postępowaniu karnym przed sądem.

6. Zmiana postaw mieszkańców wobec przemocy w rodzinie poprzez działania informacyjno – edukacyjne, a w szczególności:

- Rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych (broszur, ulotek, plakatów itp.) dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie wśród lokalnej społeczności, prowadzenie kampanii przeciw przemocy,

- Dostarczanie informacji o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie,

- Umieszczanie informacji na stronach internetowych oraz tablicach informacyjnych OPS w Pszowie, Urzędu Miasta w Pszowie, innych placówkach mogących udzielać informacji np. placówkach oświatowych, ochrony zdrowia.

- Działania edukacyjne i profilaktyczne wśród dzieci i młodzieży w placówkach oświatowych.

IX. REALIZATORZY PROGRAMU

1. Realizacja Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie należy do Zespołu Interdyscyplinarnego w Pszowie, który podejmuje, integruje i koordynuje działania służb, instytucji i organizacji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Miasta Pszów.

2. Obsługę organizacyjno – techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego zapewnia Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszowie.

3. Zespół przygotowuje roczne sprawozdanie ze swojej działalności, przewodniczący zespołu przedkłada sprawozdanie Burmistrzowi Miasta w terminie do 31 stycznia każdego roku – za poprzedni rok kalendarzowy.

4. Burmistrz Miasta składa Radzie Miejskiej w Pszowie sprawozdanie z realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w terminie do ostatniego dnia miesiąca lutego każdego roku, za poprzedni rok kalendarzowy.

X. FINANSOWANIE PROGRAMU

Źródłem finansowania Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Pszów na lata 2021 – 2025 są:

1. Środki własne gminy będące w budżecie Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszowie na realizację zadań przeciwdziałania przemocy w rodzinie,

2. Inne źródła - źródłem finansowania mogą być dotacje celowe na realizację zadań dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

UZASADNIENIE

do projektu uchwały Rady Miejskiej w Pszowie w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy dla Miasta Pszów na lata 2021-2025:

Ustawa z dnia 10 czerwca 2010r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie /tekst jednolity Dz. U. z 2020r, poz. 218 ze zmianami/ w art. 6 ust. 2 nakłada na gminy obowiązek tworzenia gminnych systemów przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Rada Miejska w Pszowie uchwałą Nr VIII/36/2011 z dnia 27 kwietnia 2011r. określiła tryb i sposób powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Pszowie oraz szczegółowe warunki jego funkcjonowania.

W treści uchwały wskazano, iż do zadań zespołu interdyscyplinarnego należy min. opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Programy Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Pszów przyjmowane były przez Radę Miejską w Pszowie na lata 2011 - 2015 oraz lata 2016 – 2020 (ostatni przyjęty przez Radę Miejską w Pszowie uchwałą Nr XV/104/2016 z dnia 02 marca 2016r.

Zgodnie z zapisami powyższych uchwał Zespół Interdyscyplinarny corocznie przedstawia Burmistrzowi Miasta oraz Radzie Miejskiej w Pszowie sprawozdanie ze swojej działalności oraz realizacji „Programu...”

Okres, na który „Program...” został przyjęty zakończył się, należy przyjąć program na kolejne lata. Przedstawiany projekt Programu... na lata 2021 - 2025 został poddany konsultacjom na posiedzeniu Zespołu Interdyscyplinarnego w Pszowie w dniu 20 listopada 2020r.

W trakcie prac nad opracowaniem Programu uwzględniono zdiagnozowane potrzeby, posiadane przez miasto zasoby, w tym doświadczenia z ponad ośmioletniej działalności praktycznej Zespołu Interdyscyplinarnego w Pszowie oraz ustalono możliwe do realizacji cele.